

با اسمه تعالیٰ

خلاصه ای از کتاب دین و زندگی سال سوم دبرستان (سال تحصیلی ۹۰-۹۱)
www.maarefjahrom.blogfa.com

درس (۱)

نیازهای برتر (بنیادین)

ص ۱۱-۱۲

- ۱- درک هدف زندگی
- ۲- درک آینده خویش
- ۳- کشف راه درست زندگی

برای پاسخ به نیازهای برتر (بنیادین)
باید به نکات زیر توجه داشت
ص ۱۲

ویژگیهایی که سبب تمایزانسان بر سایر موجودات می شود
۱- قدرت اختیار و انتخاب
۲- عقل در درون وجود او
برای تشخیص هدف خداوند دوچراغ به انسان داده است
ص ۱۴

حجت خدا بر مردم
از نظر امام موسی کاظم (ع)
ص ۱۴

رسولان و انبیا و ائمه اطهار (ع)
حجت آشکار
عقل
حجت نهان
و سیله فهم پیام الهی
ص ۱۵

هر کس با تفکر و تعلق خود در پیام الهی
بینندی شد در خواهد یافت
ص ۱۵

۱- هدف و مقصد زندگی چیست و با کدام هدف زندگی وی معنای
حقیقی خود را خواهد یافت
۲- آینده انسان چیست و چگونه رقم می خورد؟
۳- راه درست زندگی چیست و چگونه به سعادت خواهد رسید

درس (۲)

فطرت از کلمه
فطرت به معنی
وقتی از فطرت انسان سخن می گوییم
منظور آفرینش انسان و ویژگیهایی است که در اصل آفرینش

ص ۲۴

وی وجوددارد

- ۱- همه انسان ها از استعداد تفکر و تعقل قدرت اختیار برخوردارند
- ۲- آنان فضیلت هایی مانند عدل، حق، احسان و... را دوست دارند و از رذایل اخلاقی مانند آنان زظم، تجاوز، حسد و... بیزارند
- ۳- آنان از فنا و نابودی گریزانند و در جستجوی حیات جاودانه اند
- ۴- آنان به دنبال زیبایی ها، خوبی ها و کمالات نامحدودند
- ۵- زندگی در جامعه عادلانه را دوست دارند و از ظلم و ستم گریزانند
- ۶- همه به دنبال راهی هستند که آنان را به سعادت حقیقی برساند

ویژگی های مشترک میان همه انسانها

ص ۲۵

اسلام به معنی تسلیم بودن در برابر خداست

ص ۲۵

۱- ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک و بت پرستی

۲- ایمان به معاد و سرای آخرت

۳-

برپایی نظام هستی بر اساس عدل

۴- ایمان به فرستادگان الهی و راهنمایان دین

۵- عبادت و بندگی خداوندانجام فرایضی چون نماز، روزه و...

۶- کسب مکارم اخلاقی مانند تقواء، عفاف و...

۷- دوری از رذایل و شرایطی های اخلاقی مانند ظلم، نفاق و...

۸- برپایی نظام اجتماعی بر اساس عدل

محورهای اصلی برنامه پیامبران

ص ۲۵

تعالیم پیامبران ← در برخی احکام فرعی باهم تفاوت داشته مانند چگونگی نماز و روزه و..... ص ۲۵

۱- لزوم استمرار در دعوت و ترویج پیوسته آن

۲- رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام

۳- از بین رفتان یا تحریف تعلیمات پیامبران پیشین

عمل آمدن پیامبران متعدد

ص ۲۵-۲۶

علت وجود ادیان مختلف در جهان ← قرآن کریم منشاء اصلی اختلاف و چندینی را آن دسته از رهبران

دینی معرفی می کند که به خاطر ← حفظ مقام و منافع خود در برابر دعوت پیامبر جدید ایستادند

و پیامبری اور انکار کردند و سبب اختلاف و چند دسته شدن پیامبران شدند

ویژگیهای پیامبران ← وحی

← اعجاز ← عصمت

ص ۲۹

وحی: ← اختصاص به پیامبران ندارد - عالی ترین درجه آن مخصوص پیامبران است

ص ۲۹ ← به معنای القای معانی و معارف به قلب پیامب از سوی خداوند و سخن گفتن خداوند و جبرئیل بالا وست

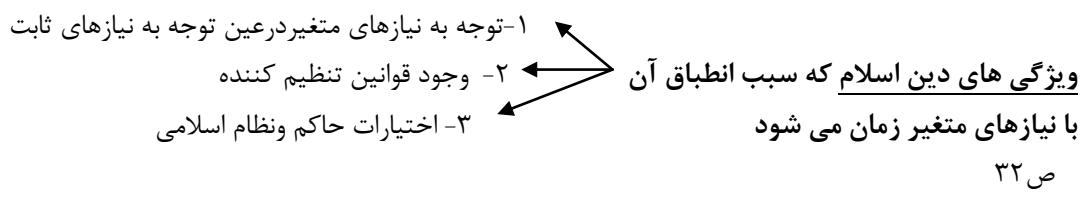
- ۱- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۲- حفظ قرآن کریم از تحریف
- ۳- وجود امام معصوم (ع) پس از پیامبر اکرم (ص)
- ۴- پیش بینی راه های پاسخ گویی به نیاز های زمانه

عواملی که باعث شدن بود پیامبر گرامی

اسلام (ص) پایان پذیرد و پس از ایشان

کتاب جدیدی از طرف خداوند نازل نشود

ص ۳۱

ویژگی وامتیاز قرآن دلیل و سند جاودانه نبوت پیامبر اکرم(ص) است ص ۳۶

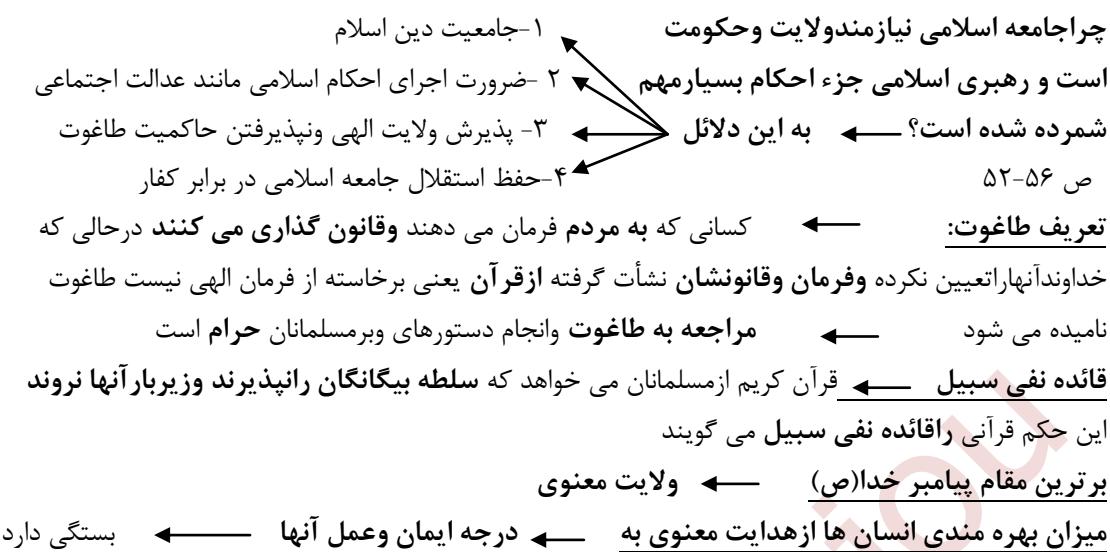
به اذن خدالنجام می شد سند و دلیل نبوت معجزه فقط برای اثبات نبوت پیامبران به کار می رفت
معجزه اصلی پیامبر اکرم(ص) قرآن کریم تحدی قرآن از مخالفان می خواهد اگر دراله بودن این کتاب شک دارند یک سوره مانند آن بیاورند این دعوت به مبارزه را تحدي می گویند ص ۳۹

جنبه های اعجاز قرآن ۱- اعجاز لفظی ۲- اعجاز محتوایی ص ۴۱-۴۲

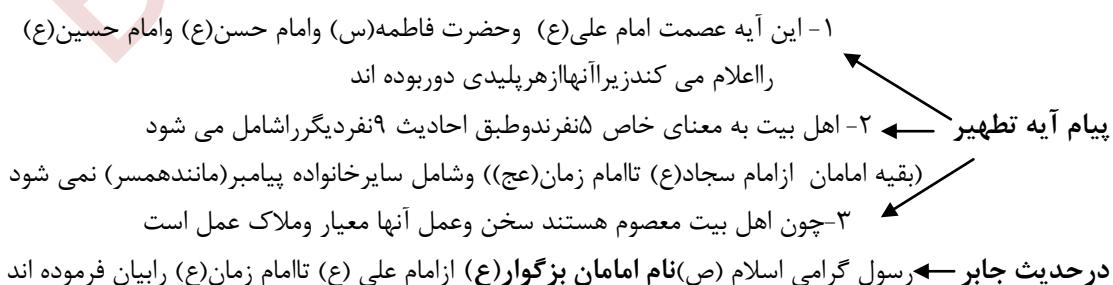
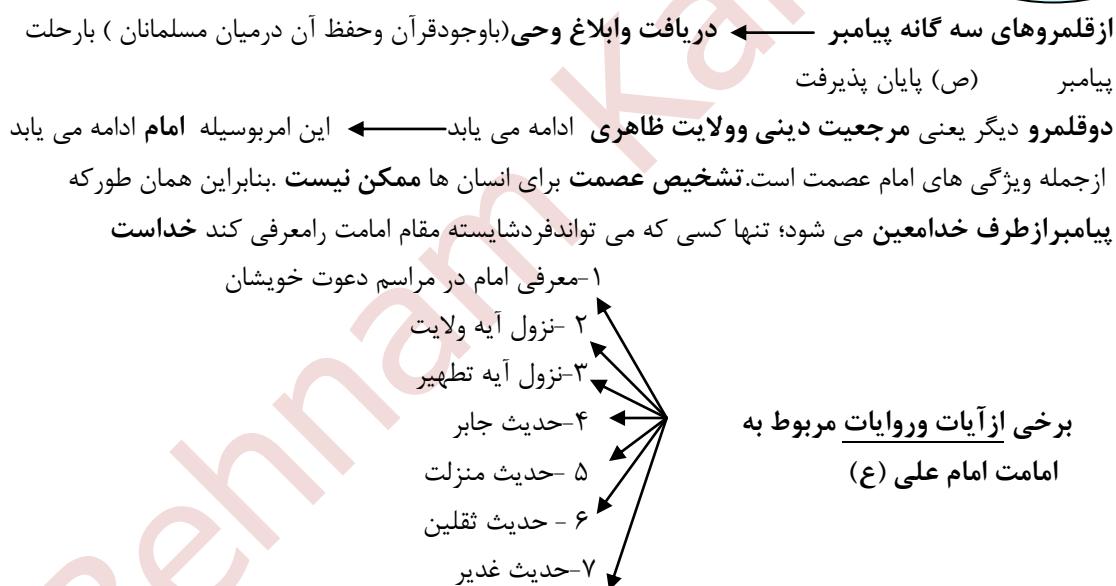
۱- انسجام درونی، در عین نزول تدریجی ۲- تاثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت ۳- تازگی و شادابی دائمی ۴- ذکر نکات علمی بی سابقه ص ۴۲-۴۳

ویژگی های قرآن از نظر محتوا و معنا

رسالت پیامبر اکرم (ص) شامل سه قلمرو است درس (۴)
۱- دریافت و ابلاغ وحی ۲- تعلیم و تبیین تعالیم وحی (مرجعیت دینی) ۳- اجرای قوانین الهی از طریق ولایت بر جامعه (ولایت ظاهری)
نویسندهای قرآن را کاتبان وحی به حفظ کنندگان قرآن حافظان وحی می نامیدند
اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن امام علی (ع)
اسلام بر پایه استوار است که مهمترین آن ولایت است
امام باقر(ع): اسلام بر پایه استوار است برنمازوذکات و روزه و حج و ولایت و به چیز دیگری دعوت نشده است آن طور که به ولایت دعوت شده.

(درس ۵)

شیعه در لغت ← به معنی ← پیرو؛ یار و طرفدار است
 در قرآن کریم حضرت ابراهیم(ع) را ← هم شیعه و پیرو حضرت نوح(ع) معرفی شده است
 وهم آن بزرگوار رامسلم نامیده است
 اولین کسی که عنوان شیعه را به کاربرده است ← شخص پیامبر اکرم (ص) است

از حدیث انامدینه العلم وعلی بابها
 ۱-حضرت علی(ع) پس از پیامبر همه داناتراست
 ۲-حضرت علی(ع) در علم خود مخصوص است و گرنه رسول خدا(ص)
 نمی فرمود که همه به ایشان مراجعه کنند
 ۳-برهمه واجب است که از داشت حضرت علی(ع) بهره ببرند
 و مطابق نظر ایشان عمل نمایند

نکاتی به دست می آید
 ص ۷۹

مقام و منزلت امام علی (ع)
 نزد خدا و تمجیدهای فراوان
 رسول اکرم(ص) از ایشان به خاطر
 ۱-ایمان بی نظیر ایشان
 ۲-عمل بی مانند ایشان
 ۳-صدقات، ایشار، جهاد، وفا..... ایشان را به این مقام رسانده است
 ص ۸۰

یکی ازویژگی های ممتاز امیر مؤمنان(ع) ← عدالت خواهی و دفاع از مظلومان بود
امام علی (ع) عدالت اجتماعی را ← رسالت پیامبران می شمردو ← در دفاع از عدالت از پیشتازان بود
 ص ۸۰

برای حفظ وحدت و همبستگی میان
 ۱-مستکبران جهانی در صدد نابودی اسلام هستند و هدف آنها تفرقه
 و جنگ میان مسلمانان است مایدبا هوشیاری در این دام نیفتیم
 ۲-از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمان خودداری کنیم
 ۳-خود را از سایر مسلمانان دور ندانیم و برای پیروزی مسلمانان تلاش کنیم
 ۴-از مظلومان مسلمان در تمام نقاط جهان باروش درست دفاع کنیم
 ۵-اعتقادات خود را بدانش واستدلال اعلنا و ارتقا بخشیم.....
 ۶-به گونه ای زندگی کنیم که سبب بدینی دیگران به تشیع نشویم

قسمتی از سخنرانی امام علی (ع) که
 مسلمانان را نسبت به عاقبت رفتارشان
 بیم داد ص ۸۷

زمانی فراخواهد رسید که چیزی پوشیده تراز حق و
 آشکار تراز باطل و رایج تراز دروغ برخداو پیامبر نیست.....
 نزد مردم آن زمان کالایی کم بهتر از قرآن نیست.....
 در شهرها چیزی ناشناخته تراز معروف و شناخته تراز منکر نیست.....
 آن مردم در اختلاف بایکدیگر و پراکنده متحدند و از اتحاد رویگردن
 گویا آنان خود را اهتمای قرآن میدانند نه قرآن را راهنمای خود
 از قرآن در میان آنان جز نامی باقی نماند و

امام علی (ع) در سخنرانی دیگری از حاکم شدن بنی امیه خبرمی دهد و آن را ← نتیجه سیاستی مسلمانان درفاع از حق می دانند.

بنی امیه تا آنچادرست مگری پیش می روند که هر حالی را حرام نمایند.....

و هر پیمانی را که بسته اند بشکنند

هیچ خیمه گلی و خیمه فقیرانه ای نیست مگر آن که ظلمشان را بینندو...

سخنان امام علی (ع)
درباره حاکم شدن بنی امیه
ص ۸۷

کار بدانجا خواهد رسید که هم گروهی که دینشان را می خواهند بر دینشان بگریند
و هم گروهی که دنیای خود را می خواهند بر ناسامانی دنیای خود گریانند
وضع به گونه ای شود که هر کس بخواهد دادخواهی کند و... باید
نzed همان ظالمان برود و از همانها کمک بخواهد

مسائل و مشکلات سیاسی و اجتماعی
وفرهنگی پس از رحلت رسول خدا (ص)
ص ۸۹

- ۱- منوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص)
- ۲- تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث
- ۳- ظهور شخصیت‌ها والگوهای غیر قابل اعتماد
- ۴- تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت قیصری و کسرایی

نوشتن احادیث پس از رحلت رسول خدا (ص) منوع شد کسانی که علاقه‌مند بودند فقط می توانستند آنها را ← به حافظه بسپارند ص ۹۰

نگهداری حدیث به شیوه
حفظ کردن و سپردن آن به حافظه
چند اشکال اساسی دارد
ص ۹۰

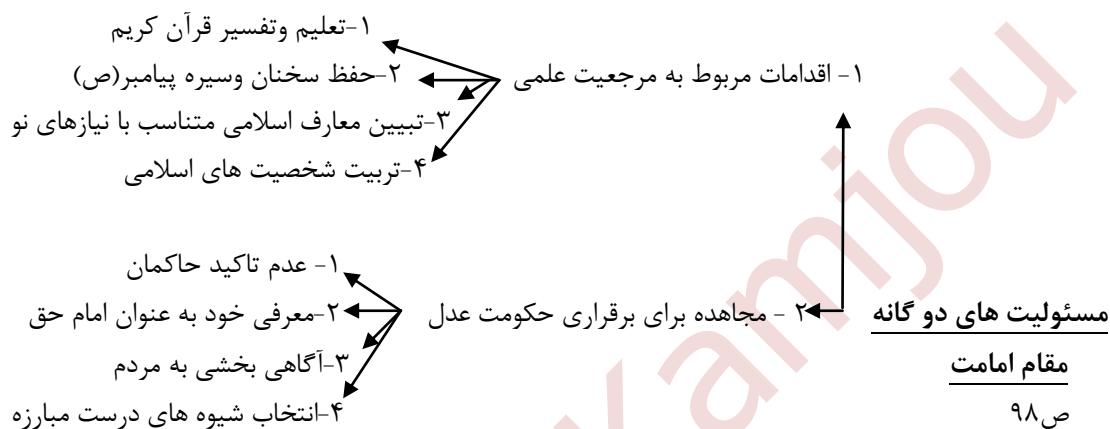
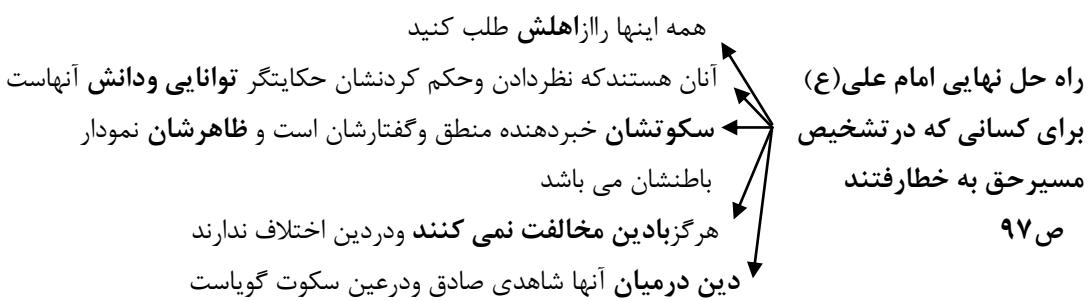
- ۱- احتمال خطادر نقل احادیث افزایش می یافت و امکان کم وزیاد شدن آنها یافرآموش شدن اصل حدیث فراهم می شد
- ۲- شرایط مناسب برای جاعلان حدیث فراهم می آمد
- ۳- نوشته نشدن حدیث سبب می شد که منبع و مدرکی که بتوان احادیث درست را از نادرست تشخیص داد درست نباشد
- ۴- مهم تراز همه مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت بی بهره می مانند و...

زیرا احادیث پیامبر (ص) نزدیکی حفظ شده بود
این وضع برای پیروان ائمه پیش نیامد ← شیعیان این احادیث را از طریق امامان (ع) که معصوم بودند سخنانشان مانند سخنان رسول خدا (ص) معتبر و موثق بود به دست می آوردند

درس (۸)

دوستی و محبت کسانی مورد نظر است که ← چراغ هدایت مردم در تاریکی ها هستند
ص ۹۷

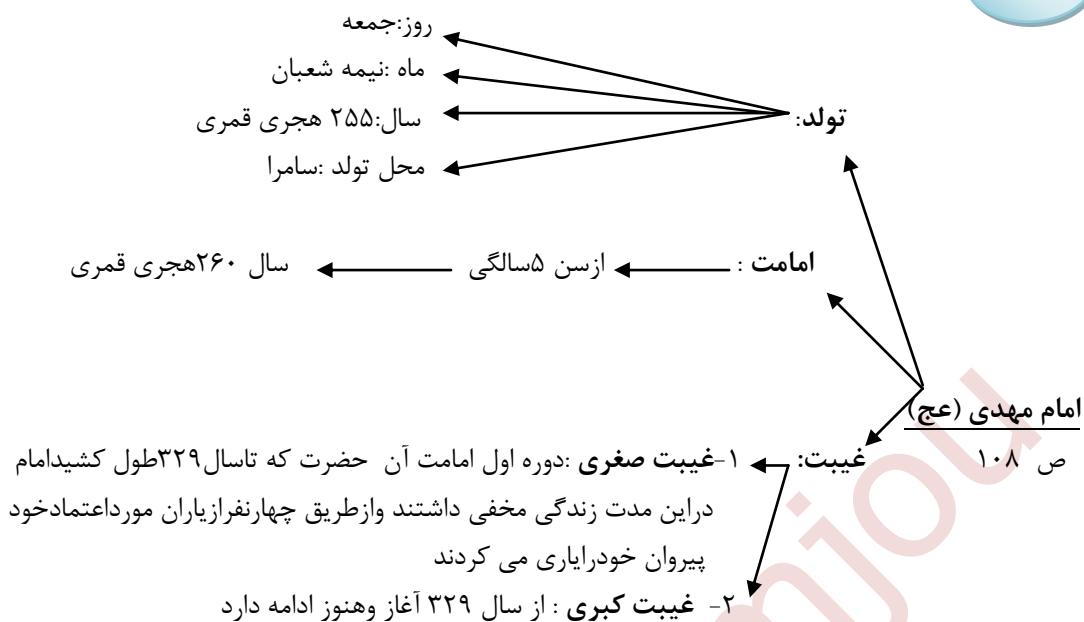
وقتی می توانید در آن شرایط راه درست را تشخیص دهید که ابتدا راهنمایی امام علی (ع) به کسانی که در تشخیص مسیر صحیح به خطا رفتند
وقتی می توانید به عهد خود با قرآن و فانمایید که شکنندگان پیمان را تشخیص دهید
آنگاه می توانید پیرو قرآن باشید که فراموش کنندگان قرآن را بشناسید
ص ۹۷

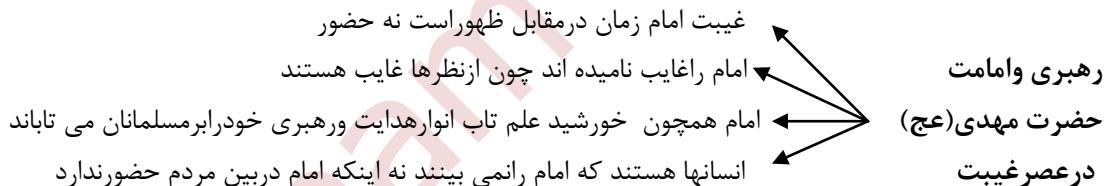
تقیه ← امامان می‌کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب تقیه به پیش ببرند. یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه‌ای که در عین ضربه زدن به دشمن کمتر ضربه بخورند.

ولایت معنوی امامان ← پس از رسول خدا(ص) ائمه اطهار(ص) واسطه خیر و رحمت هستند - علاوه بر این طاهری به اذن خداوند از طریق معنوی به نیاز مؤمنان پاسخ می‌دهند و آنان را به مقصد می‌رسانند

مقام و منزلت انسانهای بافضلیت ناشی از ← بندگی واقعی آنان در برابر خدا است

علت غیبت امام مهدی (ع): ← به سبب قدرناشناستی و ناسپاسی مردم و نیز در خطر بودن جان آن حضرت خداوند آخرين ذخیره را زنده باشان نمودند.....
ادامه یافتن این غیبت ← برازیقی ماندن همان شرایط و عدم آمادگی مردم برای ظهرور می باشد

بخش اصلی رهبری امام زمان (عج) ← مربوط به ولایت معنوی است
بخش ولایت ظاهری امام زمان (عج) در عصر غیبت ← به عالمان دین واگذار شده است

تعیین زمان ظهور را اختیار خداست کسی جزا و از آن آگاهی ندارد
آنچه برای ظهور لازم است احساس نیاز به کمک الهی
و نامیدی همه مکتب های غیر الهی
و آمادگی لازم پیروان ویاران امام برای همکاری با ایشان است
و این امور جز خداوند کس دیگری آگاهی ندارد

دوران غیبت چه زمانی پایان می یابد؟

کسانی که زمان ظهور را پیش بینی می کنند ← دروغ گویند
طولانی بودن عمر امام زمان (عج) ← امکان پذیراست ← برخی امور از نظر عقلی امکان پذیر نیست و محال است مانندیک عدد هم زوج باشد هم فرد اما برخی امور از نظر عقلی امکان پذیر است این امور غیر عادی است نه غیر عقلی. طولانی بودن عمر انسانها از امور غیر عادی است اگر همه شرایط مهیا شود انسان می تواند هزاران سال عمر کند خداوند از همه شرایط عمر طولانی خبر دارد و به قدرت واراده خود حضرت راجوان نگه می دارد تا آن حضرت به حیات خود ادامه دهد پس عمر امام امری غیر عادی است نه غیر عقلی و محال و چنین عمری با قدرت الهی عملی می شود.

پاسخ به این سوال باینیش انسان درباره خداوند ارتباط دارد

چگونگی آینده تاریخ

کسانی که خدارانمی شناسند نمی توانند اینهای روش برای تاریخ انسان تصور کند
اما خدا پرستان معتقدند یکی از نامهای خداوند حق است اوست که با حکمت
خودجهان را داره می کند و بر اساس وعده الهی آینده نهایی جهان از آن حق
خواهد بود و باطل شکست خورده و حق طلبان جهان را داره خواهند کرد

الف- پیامبران الهی می گویند که در پایان تاریخ در حالی که شرایط کاملاً آمده است
یک ولی الهی ظهر می کند و حکومت جهانی و عادلانه ای تشکیل می دهد
که فقط بر اساس دین خدا داره می شود ← این عقیده اصلی پیامبران است

ب- تعلیمات هر پیامبری جز پیامبر اسلام (ص) پس از این دستخوش دگرگونی شد
از جمله این دگرگونی ها اعتقاد خاصی بود که هر پیامبری درباره ظهور موعود پیدا کردن
ج- با وجود این همه در اصل الهی بودن پایان تاریخ و ظهور ولی خدا برای برقراری حکومت
جهانی اتفاق نظر دارند

موعد و منجی
در ادیان
ص ۱۲۰

اهل سنت: حضرت مهدی (ع) از نسل پیامبر (ص) و حضرت فاطمه (ع) است اما
هنوز به دنیا نیامده است

موعد در اسلام

شیعه: موعد و منجی دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری (ع) و هم نام پیامبر (ص)
و مهدی (ع) یکی از لقب های اوست و با توجه خاص خداوندیه حیات خود ادامه
می دهد و به اذن خدا ظهور می کند و حکومت جهانی اسلام را تشکیل می دهد
۱- هر ماجرا فریب کاری که بخواهد خود را مهدی موعد معرفی

کند به زودی شناخته می شود
۲- پیروان آن حضرت امام راحظ و ناظر بر خود می یابند و
۳- هرگاه احساس کند می توانند بالا مام و ناظر خود سخن بگویند
۴- جامعه از هدایت های امام و ازوای ایشان برخوردار می گردد

برخی جامعه شناسان گفته اند

۱- گذشته سرخ (اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای ایثار و شهادت)
۲- آینده سبز (باور به مهدویت و نپذیرفتن حکومت های طاغوتی و ...)

پویایی جامعه شیعه به دو عامل بستگی دارد

۱- تقویت معرفت ایمان و محبت به امام

۲- پیروی از امام عصر(ع)

۳- ایجاد آمادگی در خود و جامعه

۴- دعابرای ظهور امام (ع)

ص ۱۲۲

مسئولیت های منتظر

نگاه مثبت دین به آینده تاریخ و اعتقاد به حضرت مهدی(ع) اصلی به نام **انتظار** در دلها زنده کرده است
عصر غیبیت ←
عصر دو ولی ها و شک و تردید هاست
هسته مرکزی یاران حضرت مهدی(ع) ← ۳۱۳ نفر به تعداد یاران پیامبر(ص) در جنگ بدر هستند
بنا به فرموده امام باقر (ع) ← ۵۰ نفر از آنان زنان هستند
بیشتر یاران امام زمان(ع) ← جوانان تشکیل می دهند
امام علی (ع): بدانید محبوب ترین کارها نزد خداوند ←
لامه این انتظار ← دعابرای ظهور امام عصر(ع) است

۱ - مرجعیت دینی ← در شکل مرجعیت فقیه ادامه می یابد
مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امام به **فقیهان** مراجعه نمایند

پرس(۱۱) ص ۱۳۲

در عصر غیبیت مسئولیت های
دو گانه مربوط به امامت
چگونه ادامه می یابد

۲- ولایت ظاهروی ← در چهار چوب ولایت فقیه استمرار می یابد
قرآن کریم دستور می دهد
گروهی از مردم وقت وهمت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند
و به **تفقهه در دین** بپردازند

تفکر عمیق است ←

افرادی که به معرفت عمیق در دین می رسند ←
فقیه می گویند
مامسلمانان وظیفه داریم در زمان غیبت امام ← **فقیهان** مراجعه نماییم
چند سخن از پیامبر و امامان درباره پیروی کردن مردم از فقیهان:

۱- پیامبر اکرم (ص) می فرماید: حال کسی که از امام دورافتاده و به او دسترسی ندارن سخت تراز حال یتیمی است
که پدر خود را زدست داده است زیرا چنین در مسائل زندگی حکم و نظر امام رانمی داند. البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست وجود داشته باشد باید دیگرانی را که به احکام ما آشناییستند راهنمایی کند.....

۲- امام صادق(ع): هر کس از فقیهان که نگهدارنده نفس خود، نگهبان دین خود مخالفت کننده با هوی و هووس خود فرمان بردار خداوند باشد پس بر مردم است که ازاو پیروی کنند

۳- گروهی از امام صادق(ع) پرسیدند: برای قضاوت به چه کسی مراجعه کنیم در پاسخ فرمودند از میان کسانی که در احکام تخصص دارند یکی را برگزینید که من چنین شخصی را قاضی و حاکم قرار داده ام

۴- امام صادق درباره کسانی که برای قضاوت به سلاطین یا قاضی آنان مراجعه می کنند فرمود: هر کس به چنین کسانی مراجعه کند به طاغوت مراجعه کرده و این مخالف کلام خداست..... پرسیدند چنین افرادی چه کنند فرمود: باید به یکی از شما که سخنان مارا روایت می کنند..... مراجعه کنند و به حکم اعمال نمایند.....

۵- امام عصر در پاسخ یکی از یاران خود که درباره رویدادهای جدید سوال کرد... فرمود: در مورد رویدادهای زمان به راویان حیث ما رجوع کنید که آنان حجت من برشمایند و من حجت خدابرآنان می باشم

فقیه واجد شرایط دو مسئولیت را بر عهده دارد

رااههای بدست آوردن احکام توسط فقیهان

تلیلید: مردم که در احکام دینی متخصص نیستند و به متخصصان (فقها) مراجعه می‌نمایند و مطابق با راهنمایی آنان عمل می‌نمایند به این مراجعه تلیلید می‌گویند پس تلیلید در احکام به معنای رجوع به متخصص است
مرجع تلیلید: کسانی که در احکام دینی متخصص هستند و دیگران به آنها مراجعه می‌نمایند و طبق راهنمایی آنها عمل می‌نمایند مرجع تلیلید می‌گویند
ولي فقیه: از میان فقیهان دارای شرایط آن کس که توانایی لازم برای برپایی واداره حکومت را دارد؛ رهبری جامعه را به دست می‌گیرد و به پیاده کردن قوانین الهی در جامعه اقدام می‌کند. فقیهی که این مسئولیت را بر عهده دارد ولي فقیه می‌گویند

در عصر غیبت

در شکل مرجعیت دینی

ادامه واستمرار می‌یابد

در چهار چوب ولایت فقیه

در حکومت اسلامی

1- با تقواباشد
2- عادل باشد
3- زمان شناس باشد
4- باتدبیر و باکفایت باشد
5- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد

شرایط مرجع تلیلید وولي فقیه : علاوه بر تخصص در فقه باید

راه های شناخت مرجع تلیلید

1- خود ما به اندازه ای از علم فقه آشنایی داشته باشیم
2- از دونفر عادل و مورد اعتماد پرسیم
3- یکی از فقیهان آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است

تفاوت بین مرجع تلیلید وولي فقیه: هر کس به طور جداگانه نمی‌تواند برای خود ولی فقیه انتخاب نماید زیرا اداره جامعه تنها بایک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان پذیراست و گرنه هرج و مرچ پیش می‌آید در صورتی که انتخاب مرجع چنین نیست و هر کس باید یک مرجع برای خود انتخاب نماید (انتخاب ولی فقیه دسته جمعی است ولی انتخاب مرجع تلیلید فردی است)

ولي فقیه به دو صورت برگزیده می شود

1- مستقیم ← مردم با حضور در اجتماعات و راهپیماییها رهبری می‌کنند
فقیه خود را اعلام می‌نمایند مانند امام خمینی (ره)

2- غیرمستقیم ← مردم ابتدا مجلس خبرگان را انتخاب می‌نمایند
پس مجلس خبرگان رهبر را انتخاب می‌نمایند مانند آیت الله خامنه‌ای

فقیهی می تواند رهبری جامعه اسلامی را بر عهده بگیرد که

1- هم شرایط تعیین شده در دین را دارا باشد (مشروعيت)
2- و هم موردن پذیرش مردم باشد (قبولیت)

به جانشینی و نیابت از رسول خدا(ص) و امامان (ع) انجام می شود ←

ولایت و رهبری در جامعه اسلامی

ورهبر با پیروی از آن بزرگواران قوانین را در جامعه به اجراد رمی آورد. ←

توجه:

در مورد رابطه رهبر با مردم و بر عکس اگر سوال کلی آمد هر کدام از رابطه ها چه از نظر قرآن و چه از نظر پیشوایان نوشته شود درست است

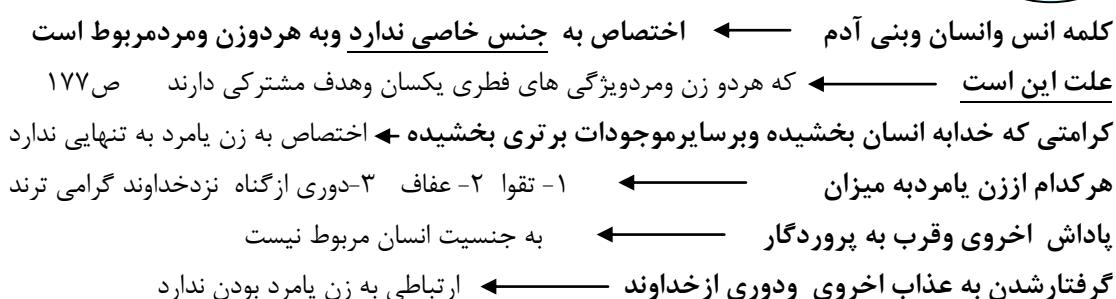
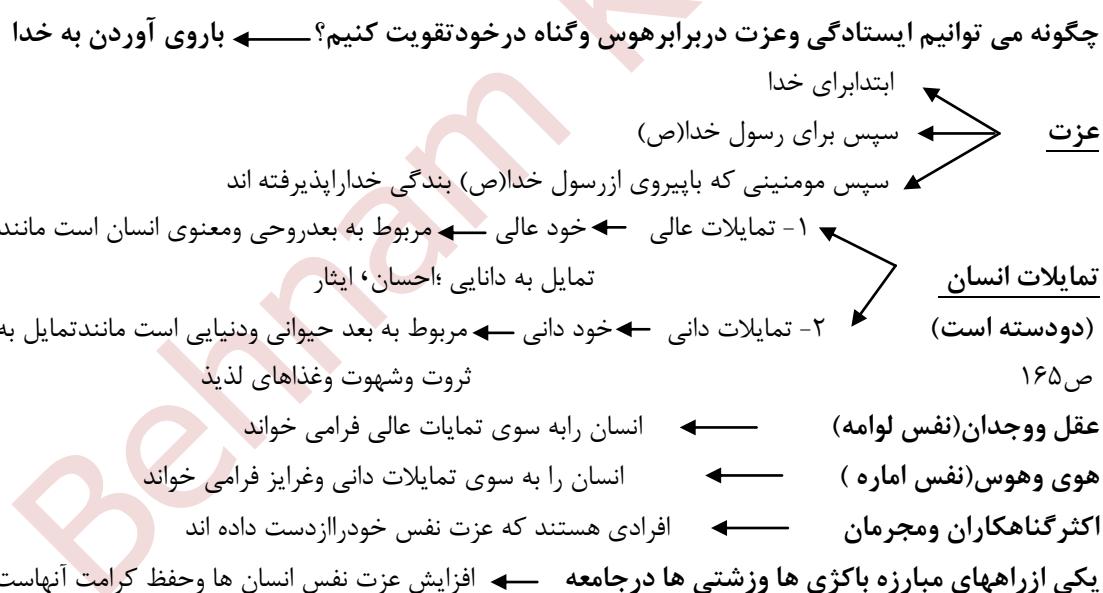
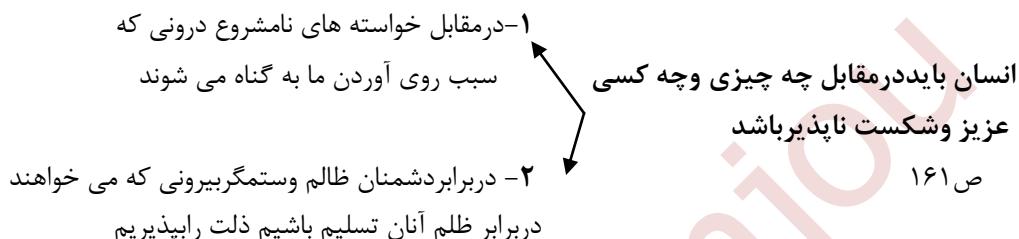
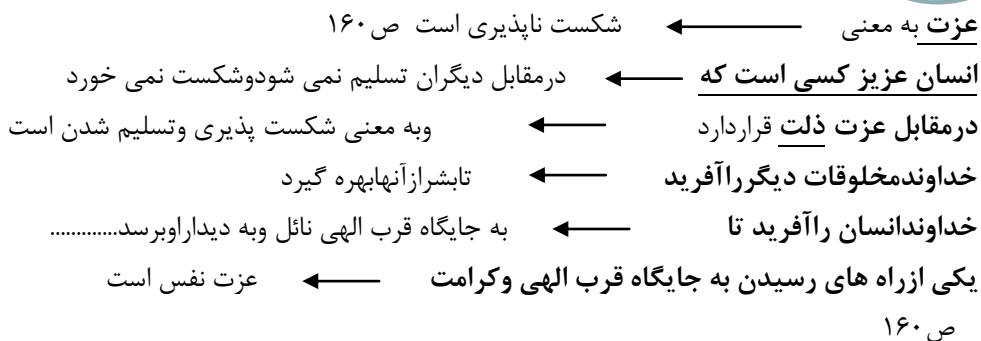
- ۱- رهبر نسبت به جامعه خود مهربان و دلسوز است.....
 - ۲- با مردم جامعه خود مشورت می کند.....
 - ۳- ولی فقیه در تصمیم گیری ها قاطع است.....
 - ۴- با روش های درست و منطقی به روشنگریهای مردم می پردازد.....
 - ۵- نسبت به سرنوشت جامعه و اصول اسلامی استوار و قاطع است.....
 - ۶- نگاه برابر و امامان مطابق قانونت به آحاد جامعه دارد.....
 - ۷- تربیت مردم به دین خدا و سعادت حقیقی را مهم ترین حق مردم می داند
 - ۸- در برابر مردم به خصوص مستمندان و مستضعفان فروتن و در برابر مستکبران باعزم و مقتدر عمل می کند
- از نظر آیات قرآن (مورد ۴-۱)
- ۱- مردم مسئولیت دارند از رهبر جامعه تعییت کنند.....
 - ۲- برای اجرای قوانین اسلام و پیشرفت جامعه و... از خود استقامت نشان دهند
 - ۳- وحدت خود را ب محور رهبری جامعه حفظ نمایند
 - ۴- خود را برای مقابله با ظالمان و مستکبران آماده کنند
 - ۵- آگاهی های سیاسی و اجتماعی خود را فرازیش دهند
 - ۶- خیرخواه و نصیحت گروهی را دهنده رهبر باشند
 - ۷- وظیفه امریک معروف را باروش درست انجام دهند
 - ۸- در حفظ اموال عمومی تلاش کنند
 - ۹- منافع کل جامعه بر منافع فرد ترجیح دهند
 - ۱۰- از نظر پیشوایان دین (مورد ۵-۱۰)
- وظیفه مردم نسبت به رهبر و حکومت اسلامی

بزرگترین حقی که خدا اجوب کرده است از نظر امام علی (ع) ← حق رهبر بر مردم و حق مردم بر رهبر است نظام جمهوری یا مردم سالار ← حکومتی است که بر اساس نظرورایی اکثریت مردم پدید آمده است یعنی اکثریت مردم نوع حکومت خود را تعیین کرده اند نه فریاگر وی خاص

- اولاً حکومت اسلامی بر مبنای قوانین اسلامی تشکیل می شود
- وقانون گذارنی تواند بخلاف برخلاف دستورات الهی عمل نماید
- به همین جهت این نظام مردم سالاری دینی نامیده می شود.
- تفاوت اساسی میان نظام دموکراتیک و رایج در جهان و جمهوری اسلامی

ثانیاً دموکراسی رایج در جهان هدف خود را صرفاً تأمین خواسته های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش های الهی بی اعتنای است

اما هدف از نظام اسلامی سعادت اخروی و برقراری عدالت اجتماعی است.

- نقش های مکمل
(زن ومرد)
- ١- خداوند زن و مرد را به گونه ای آفریده که زوج یکدیگر باشند
 - ٢- زوجیت میان زن و مرد آنگاه معنی دارد که هردو تکمیل کننده یکدیگر باشند
 - ٣- زن و مرد گرچه درویزگی های انسانی و هدف واحد مشترک کندا مالازجهت مردیازن بودن تفاوت هایی دارند
 - ٤- این تفاوت ها هر دورابه هم نیازمند کرده بدون اینکه یکی بر دیگری برتری ذاتی پیدا کند
 - ٥- زیرابرتری ذاتی هر کس نزد خدابه تقواست
 - ٦- پس هم مردباری زن است و هم زن برای مردانست

برخی تفاوت های زیستی و روان شناختی سبب شده که هر کدام از زن و مرد بتوانند در زندگی مشترک نقش های متفاوتی بر عهده بگیرند

مهم ترین عامل پایداری خانواده پس از ازدواج درک درست زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک می باشد

هر جوانی قبل از ازدواج باید ۱- برای خود برنامه ای تنظیم کند ۲- با آموزش نزد معلمان تعلیم و تربیت ۳- و با مطالعه کتاب های مناسب به درک درستی از ازدواج وزندگی خانوادگی برسد تابتواندیک زندگی موفق تشکیل دهد مهمترین برنامه های جوان برای آماده شده ازدواج:

۱- تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ ۲- مشخص کردن هدف های خود از تشکیل خانواده ۳- شناخت ویژگی های روحی زن و مرد ۴- آشنایی با نقش خود در خانواده به عنوان زن یا شوهر، پدر یا مادر ۵- کسب آمادگی پذیرش مسئولیت در خانواده ۶- شناخت معیارها و شاخص های همسر مناسب از حساس ترین وارزشمندترین دوره عمر انسان است

قرآن کریم از پسران و دختران می خواهد که قبل از ازدواج حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند زندگی آنها را بهترین شکل سامان دهد.

برای حفظ پاکدامنی باید اقدامات زیر را انجام داد:

۱- شناخت سیره و روش زندگی پیامبر اکرم (ص)، فاطمه زهرا (س) و امامان بزرگوار (ع) ۲- انجام درست و به مقع نماز ۳- مشغول بودن به کارهای ضروری ۴- نگاه نکردن به فیلم ها و سایت ها و تصویرهای شهوت انگیز ۵- استقامت در برابر تحریک دیگران برای دیدن یک فیلم یک پیام و..... ۶- انتخاب دوست دیندار و نماز خوان ۷- استفاده از لباس مناسب باشان انسان ۸- شرکت در جلسات و مراسم مذهبی و.... ۹- دوری از مجاس تحریک کننده به گناه ۱۰- انجام ورزش ۱۱- توجه به نصیحت های پدر و مادر ۱۲- کنترل نگاه به نامحرم ۱۳- برنامه ریزی برای افزایش معرفت دینی ۱۴- معاشرت بادوستانی که انسان را تقویت معنوی می کنند ۱۵- عاقبت اندیشه در کارها

اول- نیاز جنسی: ابتدایی ترین زمینه شکل گیری تشکیل خانواده است

هدف های ازدواج
ص ۱۸۲

دوم- نیاز به آرامش و انس روحی با همسر
سوم- زمینه سوم- رشد و پرورش فرزندان
چهارم- رشد اخلاقی و معنوی: عالی ترین هدف تشکیل خانواده است
برای اینکه یک ازدواج موفق داشته باشیم: لازم است که چهار هدف (نیاز جنسی- نیاز به ارامش روحی با همسر- رشد و پرورش فرزندان- رشد اخلاقی و معنوی) را در نظر گرفته و هدف چهارم در اولویت قرار دهیم

درس ۱۵

در اسلام هیچ بنایی نزد خداوند محبوب تراز ازدواج نیست

دوسخن از پیامبر (ص) درباره ازدواج کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است؛

پس برای نصف دیگر از خداوند پروا داشته باشد

ص ۱۹۵ و ۱۸۸

شرط اصلی و اولی در انتخاب همسر ← مومن بودن است ص ۱۹۲

← خانواده مورد قبول خداوند ← خانواده ای است که بمحور ایمان پایه گذاری شده باشد

← پس از تعیین هدف ازدواج ← انتخاب زوج مناسب مطرح می شود

← ضروری است رضایت کامل زن و مرد برای ازدواج ←

← باطل است و مشروعيت ندارد اگر عقدی به زورانجام گیرد ←

← انتخاب همسرخوب است اولین قدم برای تشکیل خانواده ←

علت اذن واجازه پدر برای ازدواج دختران: لطافت های عاطفی و روحی دختر هنگامی که در فضای محبت

به جنس مخالف قرار گیرد احتمال نادیده گرفتن برخی واقعیت ها را دارد علاوه بر آن دختران به خاطر حیا درازدواج

پیش قدم نمی شوند و در خواست از طرف پسرانجام می شود و ممکن است حیا مانع آن بشود که دختر همه ویژگی

های پسربابشناسد ولی پدر که بر احساسات غلبه دارد و دارای تجربه های فراوان می تواند ماندیک با غبان دلسوز

از گل لطیف خود مراقبت و به راهنمایی های او پردازد

از نظر قرآن کریم مهمترین معیار همسر شایسته ← با ایمان بودن است ص ۱۹۲

← ازدواج با وحram می شود اگر با ایمان بودن در فردی وجود نداشته باشد ←

۱- اصالت خانوادگی ۲- پوشش مناسب اسلامی

۳- عدم ارتباط قبلی با جنس مخالف ۴- صداقت با همسر

۵- سلامت جسمی ۶- انجام عبادات به خصوص نماز

۷- عاقل و فهیم بودن ۸- اخلاق خوب و خوش رویی

۹- قناعت در زندگی ۱۰- کسب و کار حلال

۱۱- زیبایی و مورد پسند بودن ۱۲- دوستان درستکار و سالم

ص ۱۹۲

۱- تحقیق درباره خانواده همسر و موقعیت اعضای خانواده در محل

۲- شناخت دوستان همسر

۳- تحقیق در باره روحیات و خلقیات همسر

۴- معاشرت خانواده های دو طرف

۵- مشورت با افراد قابل اعتماد و کار دان

۶- گفتگو با یکدیگر در جلسات حضوری

راه های شناخت همسر

ص ۱۹۳

آمادگی برای ازدواج نیازمند بلوغ است: یکی بلوغ جنسی و دیگری بلوغ عقلی و فکری که مدتی پس از بلوغ

جنسي فرامی رسد ص ۱۹۴

امام صادق (ع) درباره نماز شخص متاهل: دور کوت نماز شخص متاهل بر تراز هفتاد رکعت نمازی است که

شخص مجرد می خواند

مشکلات پیش روی جوانان: ۱- نیاز به مسکن ۲- هزینه های ازدواج و تامین خانواده ۳- طولانی شدن زمان

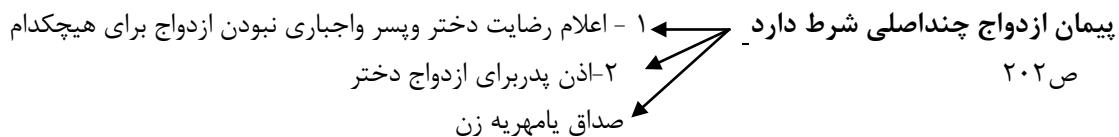
تحصیلات دانشگاهی ۴- توقعات غیر ضروری که بر اثر برخی آداب و رسوم غلط برخانواده تحمیل می شود ۵- رقبابت

نابجای خانوادگی ۶- الگو قرار ندادن روش پیشوایان دین

درس ۱۶

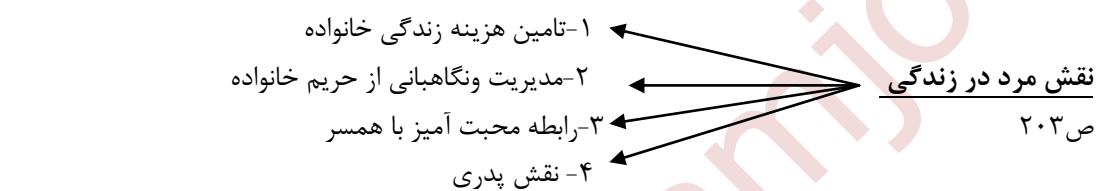
در انتخاب همسر زن و مرد گام اصلی را به سوی تشکیل خانواده برمی دارند ص ۲۰۲

← پیمان ازدواج عقدنام دارد، تعهد رسمی و شرعاً دخترو پسر برای تشکیل خانواده است

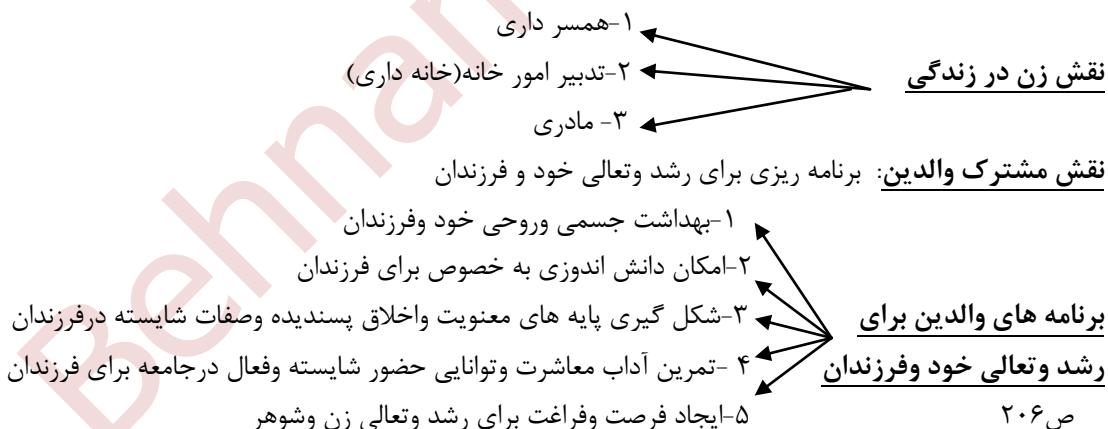

مهر در پیمان زناشویی مرد به نشانه ارزشی که برای زن قائل است و اعلام صداقت خود را در محبت به همسر متعدد می شود که هدیه ای به نام مهر به زن تقدیم کند.

قرآن کریم از دو کلمه نحله و صداق برای مهراستفاده کرده است
نحله به معنی هدیه و پیشکش صداق به معنی صداقت و راستی است
پشتونه اصلی تحکیم خانواده مهر و محبت است نه مهریه که جنبه اقتصادی دارد
زنان بی برکت زنانی که فقط با تعیین مهریه های سنگین حاضر به ازدواج می شوند
عدم آشنایی با تفاوتهای زن و مرد: سبب اختلاف سلیقه ها و انتظارات نابجا از یکدیگرمی شود و زمینه ورنجش را در همان آغاز ازدواج را فراهم می کند

نفقة (باتفقهه و تقیه اشتباہ گرفته نشود): تامین هزینه های لازم از جهت خوراک، پوشاش، مسکن و آنچه برای آسایش و رفاه شایسته همسر ضرورت دارد برعهده شوهر است، این وظیفه مالی که برعهده مرد قرار می گیرد از تظری شرعاً و حقوقی به پرداخت نفقة تعبیر شده است
شرط پرداخت نفقة نیازمند بودن زن نیست بلکه انجام همسری است اگر زن ثروتمند هم باشد باز پرداخت نفقة برعهده مرد است.

نکته مهم: کلمات تفقہ و تقیه و نفقة در تعریف هریک با یکدیگر اشتباہ گرفته نشود
درامتحان معمولاً ترجمه آیه و مفهوم و پیام آیه و احادیث و نیز سولات کوتاه جواب و پر کردنی و تشریحی خواهد آمد

اصطلاحات فراموش نشود مانند تعریف تحدی، طاغوت، نفی سبیل، تفقہ، نفقة، تقیه، معجزه، ولی قیه، مرجع تقلید، فقیه، تقلید و

تهییه کننده: بهنام کامجو

دبیر درس معارف اسلامی شهرستان جهرم